

Q&A

- Lokale Erhvervsfyrtårne II

Tabel 1. Spørgsmål vedrørende ansøgningen

Spørgsmål:	Svar:
Har I en word-skabelon af ansøgningsskemaet?	Nej. Alle ansøgninger skal gå igennem vores ansøgningsskema. Ansøgningsskemaet kan udfyldes løbende, og man kan således gå til og fra ansøgningen, da den bliver gemt automatisk. Hvis man gerne vil have et overblik over ansøgningen, inden man opretter en ansøgning, kan vi henvise til vejledningen til ansøgningsskemaet, der gennemgår hele ansøgningen.
Kan man indsende én overordnet idébeskrivelse fra et konsortium, eller skal der indsendes en idébeskrivelse pr. indsatsområde, som vi ønsker at ansøge?	En idébeskrivelse skal svare til en potentiel ansøgning, og der skal derfor indsendes én idébeskrivelse pr. indsatsområde, som I ønsker at søge.
Når jeg opretter en ansøgning under indsatsområde 1.1, mangler der en outputindikator (Antal virksomheder, der samarbejder med andre). Er det en fejl i ansøgningsskemaet.	Indikatoren beregnes som differencen mellem Antal støtte virksomheder og Antal virksomheder, der samarbejder med forskningsinstitutioner. Hvis ansøger ønsker at oplyse den pågældende outputindikator, kan den tilføjes under projektspecifikke output.

Tabel 2. Spørgsmål vedrørende indhold

Spørgsmål:	Svar:
Der afsættes midler til private rådgivere. Afsættes der også midler til innovationssamarbejder mellem SMV'er og forskere?	Ja, det kan støttes under indsatsområde 1.1. i regionalfondsprogrammet.
Vedr. indsatsområde 2.1.2: Er det korrekt forstået at store virksomheder ikke kan være en del af projektet, og hvis ja, hvad er grænsen så for hvornår der er tale om en stor virksomhed?	Små og mellemstore virksomheder har forrang, men store virksomheder er ikke udelukket fra at deltage, såfremt antallet af store virksomheder udgør en mindre andel af det samlede antal virksomheder i projektet. Store virksomheder kan deltage i aktiviteterne under hensyntagen til

Spørgsmål:	Svar:
	statsstøtteregele, men kan ikke være en del af målgruppen.
Hvordan skal man konkret dokumentere den brede partnerkreds?	Den brede partnerkreds kan dokumenteres på flere forskellige måder, fx med breve, erklæringer eller andet på skrift, der kan dokumentere opbakning. Derudover skelnes der mellem opbakning til projektet eller om der er tale om regulær deltagelse i projektet
Er der en vægtet prioritering imellem prioritet 1.1 og 1.3?	Der er reserveret 150 mio. kr. til indsatsområde 1.1 og 40 mio. kr. til indsatsområde 1.3. Samlet set vil der blive udmøntet op til 150 mio. kr. på tværs af de to indsatsområder plus et beløb decentrale erhvervsfremmemidler, som ikke er fastlagt på forhånd.
Kan I uddybe lidt hvad der menes med 'strukturer i erhvervsfremmesystemet'	Lov om erhvervsfremme skal overholdes. I denne er en række aktører og deres kerneopgaver nævnt (fx Erhvervsbureau og klyngeorganisationer), og disse strukturer skal respekteres.
Hvordan vurderes effektkæden og rammen for strukturfondene - Hvordan sikrer vi, at der ikke er et mismatch mellem sigtelinjer og så det vi må iht. rammen for strukturfondene kontra kriterierne i annonceringen?	Effektkæden viser om projektet hænger sammen (om aktiviteterne hænger sammen med de forventede resultater). Hvis der er uoverensstemmelse mellem strukturfondenes rammer og sigtelinjerne i partnerskabsaftalerne, så er det programmerne, der i sidste ende sætter rammerne, da de definerer, hvilke aktivitetstyper, der kan støttes med midlerne.
Konsortierne blev etableret ifm. REACT og er som sådan nye strukturer, der understøtter alle Fyrtårnene - og fungerer som governancestruktur for Fyrtårnet og har indgået partnerskabet med EM. Hvordan bruger vi konsortiet her? Vil det være muligt at sende en samlet ansøgning med en fælles effektkæde, f.eks. til Socialfonden Plus? Eller forventer I separate ansøgninger som alt andet lige vil ligne hinanden?	Midlerne udbydes i åben konkurrence og eksisterende konsortier kan søge på lige fod med andre. Hvert indsatsområde skal have sin egen effektkæde, og der skal indsendes separate ansøgninger for hvert indsatsområde, men, jf. kriterierne, bør man forklare, hvordan det hænger sammen med andre indsatsområder.
Umiddelbart lyder etableringen af test- og demonstrationsfaciliteter, som en aktivitet særligt velegnet til GTS'erne. Har der været andre overvejelser omkring GTS'ernes rolle ift. erhvervsfyrtårnene?	Ifølge Regionalfondsprogrammet kan vi ikke støtte, at der etableres parallel kapacitet. Test- og demonstrationsfaciliteter vil derfor godt kunne ligge ved GTS'erne.
Hvordan fordeles decentrale erhvervsfremmemidler på tværs af regionalfond og socialfond? Eller er det heller ikke forudbestemt ligesom	De decentrale erhvervsfremmemidler er ikke på forhånd fordelt. EU-midlerne er fordelt sådan som det fremgår af annonceringsmaterialet.

Spørgsmål:	Svar:
indsatsområderne? Og hvad med mellem Socialfond og Regionalfond?	
<p>Hvordan hænger midlerne til indsatsområderne og støtteprocenterne hænger sammen. F.eks. søges der om de 40 mio. kr. i indsatsområde 1.3, er der så yderlige 63% til rådighed eller hvordan?</p>	<p>Midler fordelt på indsatsområder og støtteprocenter er to forskellige ting. De maksimale støtteprocenter angiver, hvor stor en støtteprocent et projekt kan få, altså hvor stor en andel af projektets udgifter, der kan finansieres af støtte i form af EU-midler og DEM-midler. Den maksimale støtteprocent for projekter under Regionalfonden er 63 pct., mens den maksimale støtteprocent for projekter under Socialfonden Plus er 70 pct.</p> <p>For at sikre at ansøgningerne imødekommes bedst muligt, reserveres der under hvert indsatsområde et større beløb, end der forventes udmøntet. I en enkelt ansøgning kan der derfor maksimalt søges om det reserverede beløb for det pågældende indsatsområde. Eksempelvis er der under indsatsområde 1.3 reserveret 40 mio. kr., og der kan derfor maksimalt søges om 40 mio. kr. under dette indsatsområde. Hvis man ønsker at søge 40 mio. kr., så må denne støtte maksimalt udgøre 63 pct. af projektets samlede finansiering. Det vil sige, at projektet da skal have udgifter for mindst 63,5 mio. kr.</p>
<p>Skal ansøgningerne afsendes fra de nuværende fyrtårne, eller kan vi/et andet konsortium selv søge?</p>	<p>Midlerne er i åben konkurrence og alle kan dermed søge. Der er dog krav om, at projektet bygger videre på eksisterende arbejde, og der er også krav om et bredt partnerskab.</p>
<p>Så det vil sige at der er mulighed for at opsøge og indgå i konsortierne, der allerede eksisterer?</p>	<p>Ja, hvis indsatsen som man ønsker at søge under, er relevant at løfte sammen med det eksisterende konsortium.</p>
<p>Relateret til jeres strategiske ønske om at fyrtårnene skal række nationalt og internationalt, hvordan ser I da call'et understøtter fyrtårnenes internationale ambitioner og positionering, som påbegyndt i det første call? Og hvilket indsatsområde (Regionalfonden) er det bedste forankret under?</p>	<p>Internationalisering kan være mange ting, og man må se på hvor det internationale aspekt er mest relevant for effektkæden. I programmerne er der nogle kapitler om internationalisering, som kan være en kilde til information. Vær opmærksom på, at EU-midlerne er til danske aktører.</p>
<p>I en tværgående/fælles indsats indenfor tiltrækning og fastholdelse af kvalificeret arbejdskraft, hvordan vægter i deltagelsen i alle de eksisterende fyrtårne kontra samarbejde med udvalgte fyrtårne?</p>	<p>Her skal man kigge på kriteriet vedr. sammenhæng og allerede eksisterende projekter. Hvis man påtænker at lave en sammenhængende indsats på tværs af fyrtårnene, skal man være særligt opmærksom på, hvad der allerede findes af tilbud.</p>
<p>Falder en aktivitet vedr. rekruttering af udenlandske studerende til mellemlange eller lange videregående</p>	<p>I og med at fokus er på rekruttering af studerende vil indsatsen skulle placeres under 2.1.2.</p>

Spørgsmål:	Svar:
uddannelser i Danmark ind under indsatsområde 2.1.1 eller 2.1.2?	
Falder en aktivitet vedr. eftervidereuddannelse af medarbejdere i biosolutionsvirksomheder under 2.1.1 eller 2.1.2? Jeg synes at læse mig til, at decideret omskoling til anden faglært uddannelse eller videregående uddannelse falder under 2.1.1, men opkvalificering i form af fx udvikling af medarbejdernes digitale kompetencer falder under 2.1.2. Er det korrekt?	Ja. Indsatser målrettet det formelle kompetenceløft – fx fra ufaglært til faglært eller fra faglært til videregående uddannelse – hører under 2.1.1, mens uformel op- eller omkvalificering falder under 2.1.2. Det vil typisk være kompetenceløft i form af kortere kurser eller lignende.
Kan en aktivitet vedr. kommunikation og markedsføring af fyrtårnet i udlandet (med henblik på fx tiltrækning af investeringer, virksomheder eller eksport af biobaserede produkter) være en direkte projektaktivitet under et af indsatsområderne? Altså kan vi allokere midler til fx projektarbejde og annoncering med henblik på kommunikation og markedsføring af fyrtårnet i budgettet under et af indsatsområderne? Eller skal den slags aktiviteter finansieres af fx 40% midler?	Det kommer an på hvad aktiviteten konkret indeholder. Hvis aktiviteten bidrager til den programfaste effekt-kæde og dermed er medvirkende til at realisere programfaste resultater, så vil aktiviteten formentlig kunne indgå i projektet. Det kan fx være tilfældet, hvis der er tale om en kommunikationsindsats med henblik på at rekruttere virksomheder eller deltagere til en konkret aktivitet i projektet. Hvis I ønsker at inkludere sådan en aktivitet, skal I derfor i jeres ansøgning forklare, hvordan den bidrager til effekt-kæden. Hvis aktiviteten opfylder dette, vil det være muligt at anvende timer og konsulenter til at lave kommunikationsindsatsen (dvs. selve arbejdet/løn eller konsulentindkøb i forbindelse med fx analyser, planlægning, udarbejdelse af materiale, undersøgelser osv.). Derudover kan selve annonceringsudgiften medtages som direkte udgift, hvis den valgte kontoplan tillader det. På vores hjemmeside kan du finde vejledninger til de forskellige kontoplaner. Hvis der i stedet er tale om en mere generel markedsføring af fyrtårnet, som ikke har til formål at bidrage til nogle af de programfaste resultater, så vil aktiviteten ikke være støtteberettiget.
Falder rekruttering af danske statsborgere til formel uddannelse under 2.1.1?	Ja.
Hvordan skal en ansøger forholde sig til vækstteamets anbefalinger?	Ansøger skal forholde sig til vision og sigtelinjer i partnerskabsaftalen, som i høj grad vil afspejle vækstteamets anbefalinger.
Skal der på en ansøgning under denne runde være samme operatør som i første fyrtårnsrunde, og skal der være samme operatør på alle ansøgninger fra samme konsortium?	Der er ikke krav om, at det skal være samme operatør som søgte ved sidste fyrtårnsrunde, ligesom der heller ikke er krav om, at der skal være samme operatør på tværs af alle ansøgninger fra samme konsortium. Ansøger kan i den forbindelse være opmærksom på vurderingskriterium B, hvor

Spørgsmål:	Svar:
	en vurdering af operatørens faglige og organisatoriske kapacitet indgår.
Vil følgende type aktivitet være programkonformt under indsatsområde 1.1: En forundersøgelse/gennemførlighedsundersøgelse med henblik på at afsøge mulighederne for at danne konsortier med store og små virksomheder med henblik på at ansøge andre støtteprogrammer om midler til innovation, der 'kan bidrage til at løfte vision og sigtelinjer i partnerskabsaftalerne' (s. 5). Det kunne fx være Innovationsfonden, relevante udviklings- og demonstrationsprogrammer og relevante EU- programmer, herunder HorizonEurope.	Generelt gælder det, at alle aktiviteter skal lede til et eller flere af de programfaste output og resultater før den pågældende aktivitet er støtteberettiget. En sådan forundersøgelse/gennemførlighedsundersøgelse vil ikke skabe resultater i fyrtårnsprojektet, men i stedet i Innovationsfonden eller andre programmer. Når det er tilfældet, så vil forundersøgelsen/gennemførlighedsundersøgelsen ikke være støtteberettiget under denne annoncering.
Vil følgende type aktivitet være programkonformt under indsatsområde 1.1: Udarbejdelse af et investeringsprospekt vedr. et fysisk demonstrations-/opskaleringsanlæg med henblik på at skaffe private investorer.	Generelt gælder det, at alle aktiviteter skal lede til et eller flere af de programfaste output og resultater før den pågældende aktivitet er støtteberettiget. Hvis effektkæden slutter med en eller flere af programfaste indikatorer, så vil den måske være støtteberettiget.
Vil følgende type aktivitet være programkonformt under indsatsområde 1.1 eller 2.4.1: En forundersøgelse, der bl.a. skal afdække behovet for et fagligt iværksætterhus, mulige finansieringskilder og omfanget/indholdet af sådan et fagligt iværksætterhus (indsatsområde 1.1 eller 2.4.1?).	Generelt gælder det, at alle aktiviteter skal lede til et eller flere af de programfaste output og resultater før den pågældende aktivitet er støtteberettiget. Vi vurderer ikke, at en forundersøgelse af etableringen af et eventuelt fagligt iværksætterhus vil være støtteberettiget med henvisning til, at denne aktivitet umiddelbart ikke vil bidrage til målsætningen for begge indsatsområder samt realiseringen af output- og resultatindikatorer.
I første runde var der organiseringsfrihed, og der blev bl.a. stiftet nye cvr numre som var drevet af organiseringsbehovet, (i visse geografier). Har I ændret kriterierne for dette til fase 2?	Der er fortsat organiseringsfrihed ved denne fyrtårnsrunde. Midlerne udbydes i åben konkurrence, og alle kan søge. Der er dog krav om dokumenterede brede partnerskaber, jf. afsnit 2 i annonceringsmaterialet.
*Sjællandsrammen - betyder denne at man ikke vil kunne opnå den maksimale 70% støtte uden aktiviteter i den Sjællandske geografi? Og hvis det er muligt uden Sjællandske aktiviteter, vil man I så fald skulle fordele midlerne således: EU 40% + 30% DEM?	Region Sjælland betegnes som en såkaldt overgangsregion, og projekter med aktiviteter her kan derfor ansøge om en højere EU-medfinansiering (60 pct.). Alle projekter, der søger under Socialfonden Plus, kan under denne annoncering søge om en samlet medfinansiering på op mod 70 pct, og differencen skal derfor udlignes med DEM-midlerne. Det er derfor korrekt som du skriver ovenfor, at fordelingen som udgangspunkt vil blive 40 pct. EU og 30 pct. DEM i et projekt uden for region Sjælland.

Spørgsmål:	Svar:
Kan det passe at der først er svar vedr. tilsagn i juni/august? Det har bl.a. tidligere været angivet i referatet fra et møde i Erhvervsfremmebestyrelsen, at man planlægger et ekstraordinært møde i maj.	Alle ansøgere vil blive orienteret hurtigst muligt, efter Erhvervsfremmebestyrelsen har truffet beslutning om indstilling af projekterne til tilsagn eller afslag. Uanset om dette sker i maj eller juni, kan der ikke forventes fuldendt sagsbehandling før juni/august 2023.

Tabel 3. Spørgsmål vedrørende støtteberettigelse

Spørgsmål:	Svar:
Er projektperioden fra ansøgningsfrist eller fra tilsagn	Projektperioden regnes fra den dato, hvor ansøgningen indsendes. Det vil også være fra den dato, der tidligst kan afholdes udgifter. Før der er givet et evt. tilsagn vil dette dog være for egen regning og risiko. Vær opmærksom på, at der findes særlige afvigelser for Socialfonden Plus.
Det er i SMV'ernes interesse at få tildelt støtte udbetalt så hurtigt som muligt. Kan vi evt. lave en pulje, hvor OPI-projekter kan søge om midler og få disse hurtigere inden for klare rammer og kriterier?	Der er med det nye regelsæt åbnet for muligheden for straksudbetaling ved indsendelse af regnskaber. Det betyder, at et projekt har mulighed for at få straksudbetalt op til 80 pct. af tilskuddet på baggrund af afrapporterede udgifter. Det er tilsagnsmottager som påtager sig risikoen for eventuel tilbagebetaling. Derudover har vi generelt en forventning om hurtigere udbetaling, da dobbeltkontrollen er fjernet (revisor og Erhvervsstyrelsen behandler regnskabet samtidig).
Er der et max kr-beløb for det udokumenterede tillæg?	Nej, det er der ikke. Der er heller ikke længere krav om, at beløbet skal sandsynliggøres.
Hvor kan jeg finde cases og eksempler på kontoplaner/budgetmodeller?	Der henvises til SBV og kontoplansvejledningerne.
Angående dokumentation for lønudgifter: Vi har en medarbejder er ansat i to virksomheder med ansættelseskontrakt forskellige ansættelseskontrakter. Lønnen udbetales samlet for de to ansættelser fra det ene selskab og vi har dermed kun lønseddel fra det ene selskab. Er det et problem, når der er en ansættelsesaftale?	Løn skal udbetales fra den virksomhed (CVR.nr.) som er partner i projektet for at være støtteberettiget.
Kender vi den nye standardsats gældende fra januar 2023	Nej, ikke på nuværende tidspunkt. Den vil formentligt ligge omkring 372-375 kr., men den eksakte sats oplyses på vores hjemmeside, når den er offentliggjort.

Spørgsmål:	Svar:
Hvad er forskellen på orientering af partner kontra partnererklæring?	Der er fortsat krav om, at en partner skal forstå hvilke forpligtelser og rettigheder, de går ind til. Partnere er på samme måde som operatører også underlagt kontrol. Det er derfor vigtigt, at man som partner enten underskriver en partnererklæring eller at operatøren skriftligt fremsender vilkårene for at indtræde i projektet til den tegningsberettigede. Partneren skal herefter have 14 dage til at svare operatøren, og partnerens udgifter kan medtages i regnskabet efter periodens udløb. Det er således ikke længere krav om, at partneren skal underskrive en partnererklæring, men det er stadig en mulighed at benytte den.
Gælder det også at man kan benytte oplysning frem for erklæring ved fx SMV-erklæringer?	Nej, og det gælder heller ikke andre erklæringer.
Mulighed for at kombinere standardsats med arbejdsbeskrivelse. Gælder det også time-medfinansiering fra deltagere i socialfondsprojekter, således at en fyldestgørende beskrivelse af hvorledes de anvender timer i projektet kan erstatte en månedlig timeregistrering	Nej, deltagere skal tidsregistrere. Kombination af standardsats og arbejdsbeskrivelse kan kun anvendes til medarbejdere i projektet.
Er det muligt at kombinere standardsats og arbejdsbeskrivelser og derved undgå timesedler?	Ja, for medarbejdere i projektet.
Kan I oplyse priser for revision?	For den nye programperiode 2021-2027, som denne annoncering hører til, er PwC udpeget som central revisor. Deres priser (som også vil komme på vores hjemmeside snarest) er som følger: - Ekstra hotline time: 850 kr. - Møde med revisor: 6.200 kr. - Perioderegnskab (S/M/L): 8.700 kr./11.900 kr./15.500 kr. - Projektregnskab (S/M/L): 8.700 kr./11.900 kr./15.500 kr. - Projektbesøg (S/M/L): 8.600 kr./9.900 kr./12.500 kr. - Partnerrevision: 7.800 kr. - Kursus - tilkøb pr. ekstra deltager: 1.975 kr. Regnskabsstørrelserne opdeles således: - S: < 2.000.000 kr. - M: 2.000.000-7.000.000 kr. - L: > 7.000.000 kr.
Hvordan fungerer det med maksimale støtteprocenter og maksimale EU-støtteprocenter?	De maksimale EU-støtteprocenter vil afhænge af projektets geografi, og angiver hvor stor en del af de samlede støtteberettigede udgifter, som EU-støtten kan udgøre. Fx kan et projekt, der kun har

Spørgsmål:	Svar:
	aktiviteter i Region Sjælland, maksimalt have en EU-støtteprocent på 60 pct. Hvis man ønsker at budgettere med den maksimale støtteprocent (63 pct. på Regionalfonden og 70 pct. på Socialfonden Plus), kan der lægges DEM-støtte oveni.
<p>Når det er muligt at kombinere standardsats og arbejdsbeskrivelser kunne jeg forstå, at man kan undgå timesedler. Det forstår jeg som en person kan godt være på standardsats og have en arbejdsbeskrivelse (allokeringsbrev/tillæg til ansættelseskontrakt) og derved undgå timesedler. Jeg tolker slides således, at en organisation godt kan have nogle personer på standardsats og andre beregnet ud fra lønseddel. Er det korrekt?</p>	<p>Ja, det er korrekt. Der er ikke længere krav om, at en partner skal vælge én metode til beregning af løn, og en partner kan derfor godt have medarbejdere på både standardsats og faktisk løn.</p>
<p>Ift. de eksisterende Erhvervsfyrårnsprojekter er det så muligt, at virksomheder, der indskrives i projektet efter 1. januar 2023, vil kunne rapportere efter de nye regler for dokumentation af timer. Altså kunne kombinere standardsatsen med arbejdsbeskrivelser, så vi ikke behøver at indhente lønsedler?</p>	<p>Nej. De nuværende fyrårnsprojekter er bevilget med REACT-midler, og disse følger det gamle regelsæt, som er Støtteberettigelsesreglerne fra 2014-2020 programperioden. Det er dermed det regelsæt, der gælder i hele projektperioden for de eksisterende fyrårnsprojekter. Det nye regelsæt for (hvor det er muligt at kombinere standardsats med arbejdsbeskrivelser) gælder således kun for de nye bevillinger.</p>
<p>Vil alle timer dokumenteret efter standardsats fra 1. januar 2023 beregnes som 350 kr./time?</p>	<p>I 2022 var standardsatsen 365 kr., og denne bliver reguleret årligt med pris- og lønudviklingen. I 2023 gælder en ny, reguleret standardsats. Den lander formentligt omkring 372-375 kr., men den eksakte sats vil blive oplyst på vores hjemmeside.</p>
<p>Vi påtænker at lave et projekt om indslusning af borgere på kanten af arbejdsmarkedet. I den forbindelse vil vi gerne have en privat leverandør til at forestå en række aktiviteter i projektet uden at være økonomisk partner. For at få så meget kvalitet ud af samarbejdet som muligt, vil vi gerne vælge den leverandør allerede nu, så de kan byde med ind i ansøgningsprocessen. Vi påtænker derfor at lave en markedsundersøgelse med afsæt i de hovedaktiviteter, vi gerne vil have leverandøren til at byde ind på, og vælge leverandør på forhånd frem for først at lave markedsundersøgelsen efter et evt. tilsagn. Inden vi går i gang, vil vi gerne have jer med i loopet ift., om der måtte være nogle udfordringer i den fremgangsmåde?</p>	<p>Der er som sådan ikke noget til hinder for, at man kan foretage markedsafsøgning på forhånd og dermed udvælge potentielle leverandører på forhånd. Det kan dog være en god idé at være lidt tilbageholden med at vælge leverandøren på forhånd, afhængig af hvad det konkret indebærer. Der kan nemlig ikke indgås en aftale om køb før projektperioden, da Støtteberettigelsesvejledningen siger, at alle udgifter skal afholdes i projektperioden, og en ekstern udgift anses som afholdt, når der er indgået en bindende aftale. Hvis aktiviteten indebærer statsstøtte, som skal håndteres gennem den generelle gruppefritagelse, så er det vigtigt, at der ikke bliver indgået en endeligt bindende kontrakt, inden der er indsendt en ansøgning om statsstøtte. Ellers vil kravet om tilskyndelsesvirkning ikke være opfyldt. Tilskyndelsesvirkning indebærer en forudsætning om, at projektet ikke ville være gennemført uden</p>

Spørgsmål:	Svar:
	<p>den offentlige støtte. Hvis man har indgået en kontrakt, inden man indsender sin statsstøtteansøgning, er man jo allerede forpligtet til at gennemføre kontrakten, så den skal gennemføres, uanset om man får den offentlige støtte, og så er der ikke tilskyndelsesvirkning.</p>
<p>Hvor ”fleksibel” er resultatindikatoren under Indsatsområde A: Erhvervsuddannelse og videregående uddannelse: (påbegyndt eller afsluttet erhvervs- eller videregående uddannelse)? Kan man eksempelvis måle på antal deltagere i nye grønne valgfag, eller lign., som ved afslutningen af valgfaget har fået nye formelle kompetencer? Eller er det så konkret og fastlagt at det skal være en påbegyndt eller afsluttet Erhvervs- eller Videregående Uddannelse som man måler på?</p>	<p>Indsatsområde A omfatter netop kun formelle uddannelsesløft, dvs. det er kun deltagere, der starter hhv., afslutter en egentlig erhvervsuddannelse eller videregående uddannelse, der tæller med i resultatindikatorerne 1A2 og 1A3. Et enkelt valgfag vil ikke kunne betegnes som et formelt kompetenceløft, men det kan til gengæld kvalificere som et kompetenceløft under Indsatsområde B for kompetenceløft og livslang læring. Her vil et enkelt fag eller kursus kunne betragtes som et løft af en deltagers uformelle kvalifikationer, jf. indikator 1B.3.</p>
<p>Kan I sige noget omkring indhentelse af start- og slutoplysninger?</p>	<p>Når I opretter en deltager i PRV (Projektrapporteringsværktøjet) skal I samtidig indberette startoplysninger på deltageren. Når deltageren slutter i projektet, skal I i PRV indberette slutoplysningerne. Det er op til jer at tilrettelægge jeres procedure, så I løbende får indsamlet de nødvendige oplysninger. Vi henviser til Vejledning om modeller til indhentelse og dokumentation af start- og slutoplysninger. Her fremgår forskellige modeller for indsamling af oplysninger. Bemærk at der ikke længere er krav om deltagernes underskrift på oplysningerne, hvilket vurderes at være en lempelse af kravene i forhold til tidligere. Hvis I ønsker at anvende en anden model end den af de skitserede modeller i vejledningen, så skal I beskrive denne model i tilsagnsprocessen og som vil blive et vilkår i tilsagnet.</p>

Tabel 4. Spørgsmål vedrørende statsstøtte

Spørgsmål:	Svar:
<p>Hvis en økonomisk partner optages efter 1/1-2024 vil det da være den kommende de minimis beløbsgrænse, der vil være gældende?</p>	<p>Det vil være de gældende regler på tidspunktet for tildeling af støtten, der finder anvendelse. Der forventes en ny de minimis forordning, men den er endnu ikke vedtaget, så det er heller ikke muligt</p>

Spørgsmål:	Svar:
	<p>endnu at give et svar på hvordan, de nye regler vil finde anvendelse. Det er altså ikke givet, at hvis en SMV først kommer ind i projektet, efter 1/1-2024, så vil det være den ny forventede beløbsgrænse, der gælder. Når en ny forordning er vedtaget, vil der blive givet nærmere information om hvordan, det skal håndteres i projekterne.</p>
<p>Vil landbrugssektoren ikke kunne indgå i projektet uden det opfattes som statsstøtte?</p>	<p>Det kommer an på aktiviteten, der udføres. Det er ikke sektoren, der er afgørende for om et forhold udgør statsstøtte. Landbrugssektoren har sine egne regler om de minimis og gruppefritagelse, og det vil som udgangspunkt være disse regler spørgsmålet om statsstøtte, skal vurderes ud fra, og ikke de almindelige generelle regler. Det centrale er at få fundet af hvilket regelsæt, der finder anvendelse, og dermed på hvilke vilkår, der lovligt kan ydes støtte til den pågældende aktivitet. NB! Primærsektorens muligheder for at indgå i projekter er i øvrigt afgrænset i programteksten, jf. nedenfor.</p>
<p>Vil uddannelse i landbrugssektoren ikke være et område, der kan søges midler til?</p>	<p>Ja, så længe det overholder reglerne, herunder programteksten, som f.eks. i forhold til indsatsområde 2.1.2 (Kompetenceløft og livslang læring) under Prioritet 1 (Kvalificeret arbejdskraft til virksomhederne) i programmet for Socialfonden Plus lyder: "<i>Virksomheder fra primærsektoren kan deltage i projekter, hvis projektet involverer samarbejde mellem disse virksomheder og virksomheder fra andre sektorer. Primærsektoren kan ikke være fokus for indsatsen, og virksomheder fra primærsektoren kan ikke være eneste målgruppe for indsatserne.</i>"</p>
<p>Ift. modtagere af statsstøtte under den generelle gruppefritagelse, inden iværksættelse af projektet: Dette er vel inden de enkelte delprojekter iværksættes, som vi kender det fra lign. Innovationsprojekter fra seneste strukturfondsperiode (fx automationsboost)?</p>	<p>Nej. Det er som udgangspunkt på ansøgningstidspunktet, at det skal fastlægges hvem der får støtte under gruppefritagelsesforordningen, jf. også annonceringsmaterialet. Der kan ikke ske løbende tilføjelse i projektet af støttemodtagere, som skal modtage støtte efter gruppefritagelsesforordningen. Dette er nyt ift. den gamle programperiode.</p>
<p>Det er vel kun universiteter der kan lave grundforskning?</p>	<p>Hvis man udfører aktiviteter, der falder ind under beskrivelsen af grundforskning i gruppefritagelsesforordning, skal man være opmærksom på statsstøttereglerne, hvis det altså sker ved hjælp af offentlige midler. I Danmark vil det oftest være universiteterne, der udfører grundforskning, men det er ikke noget, der er reguleret af statsstøttereglerne - eller programmerne for den sags skyld - hvem der kan.</p>

Spørgsmål:	Svar:
<p>Vi påtænker at lave et forløb med innovationssamarbejder, hvor en virksomhed (fx en stor) melder sig med et problem, som påkræver innovative løsninger. Igennem et afklaringsforløb (op til 100.000 kr. udgifter ved forskningsinstitutioner) vil problemer enten 1) blive lagt ud til SMV'er, der i innovationssamarbejder med forskningsinstitutioner, kan lave proof of concept/pilottest løsninger (op til 500.000 kr. udgifter ved forskningsinstitutioner), eller 2) blive "lagt i graven" - altså hvis der ikke er behov for løsninger (fx allerede markeds løsninger) eller ikke er mulighed for at lave innovationssamarbejder ift. løsninger. Hvordan skal vi håndtere statsstøtten?</p>	<p>Generelt anbefaler vi at søge professionel rådgivning i forhold til håndtering af statsstøtte og sammensætning af forløb. En professionel rådgiver vil kunne hjælpe jer med at vurdere hvorvidt et forhold er statsstøtte, herunder om og i givet fald hvilke virksomheder, der modtager en fordel ved hjælp af offentlige midler. Som udgangspunkt vil der ikke i statsstøtteretlig henseende være tale om fordel, hvis en virksomhed har betalt markedspris for en ydelse, ligesom der ikke vil foreligge statsstøtte hvis en virksomheds aktivitet ikke udgør økonomisk aktivitet. I kan evt. læse mere om de forskellige kriterier for statsstøtte i Erhvervsministeriets statsstøttehåndbog (og så skal I selvfølgelig være opmærksomme på andre regler, som måtte være relevante i forbindelse med en sådan ordning, som f.eks. erhvervsfremmelovens § 12, stk. 3 om konkurrenceforvridende virksomhed, og håndtering af indtægter jf. Støtteberettigelsesvejledningen). For så vidt angår statsstøtte i innovationssamarbejder kan yderligere vejledning om, hvornår en aktivitet udgør statsstøtte findes i Kommissionens reviderede rammebestemmelser for forskning og udvikling. (Se bl.a. afsnit 2.2)</p> <p>For så vidt angår store virksomheders deltagelse, er det i første omgang mere et spørgsmål om dette er i overensstemmelse med afgrænsningen i annonceringen af store virksomheders muligheder for at deltage, og hvis det så er muligt, skal støtten naturligvis også respektere EU's statsstøtteregler. Hvis det er muligt i henhold til annonceringen, men der ikke kan ydes støtte i overensstemmelse med statsstøttereglerne, så er det klare udgangspunkt, at virksomheden ikke kan være med.</p>
<p>Er det korrekt, at vi er bundet til de minimis, hvis projektet har karakter af et rammeprojekt, og virksomhederne i et innovationssamarbejde ikke er kendt på ansøgningstidspunktet, selvom disse virksomheder vil kunne dokumentere tilskyndelsesvirkning?</p>	<p>Ja. Begrænsningen om, at gruppefritagelsesforordningen ikke kan anvendes i rammeprojekter, hvor støttemodtagerne ikke er kendt på forhånd, følger af regelsættet omkring administration af fondene, som jo gælder ved siden af statsstøttereglerne. Begge regelsæt skal overholdes hver især.</p>
<p>Det er et problem for fyrtårnet, hvis tolkningen af GBER ift. tilskyndelse ændres, da det ændrer forudsætningerne for mange af virksomhederne omkring deltagelse. Vil I henvise til regler for GBER 25, hvor vi ikke må have løbende optag, og</p>	<p>Først og fremmest fortolkes tilskyndelsesvirkning ikke anderledes for fyrtårnene end for alle andre projekter. Tilskyndelsesvirkning er et statsstøtteretligt begreb, som gælder generelt for al støtte ydet ved hjælp af offentlige midler, dvs. også – men ikke kun – ved tilskud fra Regionalfonden,</p>

Spørgsmål:	Svar:
<p>hvordan teksten specifikt er ændret ift. seneste periode?</p>	<p>Socialfonden Plus eller i form af de decentrale erhvervsfremmemidler. Det at rammeprojekter, hvor statsstøttemodtagere ikke alle er kendt på forhånd (også kaldet kaskade-projekter), i relation til statsstøttereglerne alene kan gennemføres under reglerne om de minimis, følger imidlertid ikke af gruppefritagelsesforordningen (GBER), men er et udslag af forordningsgrundlaget for fondene, nærmere bestemt artikel 2, nr. 9, litra d) i CPR-forordningen (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1060 af 24. juni 2021 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond Plus, Samhørighedsfonden, Fonden for Retfærdig Omstilling og Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond og om finansielle regler for nævnte fonde og for Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden, Fonden for Intern Sikkerhed og instrumentet for finansiel støtte til grænseforvaltning og visumpoliti, EUT L 231 af 30.6.2021, s. 159). Denne artikel, som definerer ”støttemodtagere” i forhold til modtagelse af støtte fra fondene, er ændret i forhold til sidste periode og henviser nu specifikt til de minimis-forordningen i stedet for blot en beløbsgrænse på EUR 200.000. Ovenstående, som bl.a. er anført i Støtteberettigelsesvejledningen, gælder i øvrigt generelt for alle (ramme)projekter, og ikke kun for de projekter, som ønsker at anvende GBER artikel 25 - eller artikel 27 for den sags skyld. For god ordens skyld bemærkes, jf. annonceringsmaterialet, at parterne, som ønsker at anvende GBER, som udgangspunkt skal være kendt på ansøgningstidspunktet, altså tidspunktet for indsendelse af ansøgningen til Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. Det fremgår desuden af Regionalfondsprogrammet (side 42), at støtte til rammeprojekter og kaskadeprojekter ydes som de minimis-støtte, mens støtte til projekter, hvor de deltagende virksomheder allerede er kendt på ansøgningstidspunktet, kan ydes efter gruppefritagelsesforordningen.</p>